

Õppekava üldosa

Sisukord

1. Üldsätted.....	3
2. Valga Põhikooli logo ja sümboolika, alusväärtused ning eripära	4
2.1. Valga Põhikooli logo ja sümboolika	4
2.2. Valga Põhikooli alusväärtused	5
2.3. Valga Põhikooli eripärad.....	6
3. Õppe- ja kasvatusesmärgid Valga Põhikoolis	8
4. Valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused, üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted	9
4.1. Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu.	9
4.2 Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted.....	14
5. Õppekorraldus Valga Põhikoolis.....	15
6. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana	17
7. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused.....	19
8. Liikluskasvatuse teemad.....	20
9. III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord.....	21
10. Hindamise korraldus.....	22
11. Käitumise ja hoolsuse hindamine	26
12. Õpilaste tunnustamine	27
13. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise korraldus ning õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ning tugiteenuste rakendamise kord.....	28
14. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	31
15. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja -nõustamise korraldus.....	31
16. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	32
17. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	34

1. Üldsätted

- 1.1. Valga Põhikooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument ja hariduseesmärkide teostamise plaan.
- 1.2. Kooli õppekava koostamisel on lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, põhikooli riiklikust õppekavast ja teistest seadusandlikest alustest, kooli põhimäärusest ja arengukavast, kooli eripärast, lastevanemate, õpilaste ja koolipidaja soovidest ning ressurssidest.
- 1.3. Kooli olulisemaks õppe- ja kasvatuslikuks eesmärgiks on õpilastes põhikooli riiklikus õppekavas ja põhikooli lihtsustatud õppekavas esitatud üldpädevuste kujundamine. Lihtsustatud õppe korraldamisel lähtutakse Valga Põhikooli õppekavas sätestatud põhihariduse alusväärtustest, õppe- ja kasvatus eesmärkidest, õppimiskäsitusest, hindamis põhimõtetest, nõuetest õpikeskkonnale, õpilaste ja vanemate teavitamise ning nõustamise korraldusest, võttes arvesse põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas ja selle lisades esile toodud erisusi, tunnijaotusplaani ning õpilaste arenguvajaduste rõhuasetusi.
- 1.4. Kooli õppekava koosneb üldosast ja lisadest. Lisades esitatakse valdkonniti koondatud ainekavad, valikõppeainete ainekavad ja lihtsustatud õppe ainekavad. Ainevaldkondade õppeainete ainekavades esitatakse õppeainete õpitulemuste ja õppesisu kirjeldused klassiti. Ainekavad lähtuvad väljundipõhise õppekava koostamise põhimõtetest ning toetavad kujundava hindamise rakendumist koolis.

2. Valga Põhikooli logo ja sümbolika, alusväärtused ning eripära

2.1. Valga Põhikooli logo ja sümbolika

2.1.1 Valga Põhikooli logo lugu

Autor Reet Laanoja

Suures ja laias maailmas on üks imearmas riik – Eesti.

Lõuna-Eesti kõige päikeselisemas paigas, Eesti ja Läti piiril asub kaksiklinn Valga-Valka. Valga kõige suurem kool on Valga Põhikool. Kool nagu kool ikka oma seinte, katuse, akende, uste, treppide ning paljude, paljude inimestega.

Igäüks, kes selle kooli uksest sisse astub, toob oma soojusega kaasa päikeselaigu, mille ta on saanud kodust, kus on kasvanud.

Kooliteed alustatakse roheliselt trepiastmelt, millelt on soov edasi minna, kasvada ning äratada endas huvi avara maailma vastu.

Edasi astutakse kollasele trepiastmele, kus ollakse veel väike, kuid juba natuke suurem ning vajatakse rohkesti päikesesoojust, mõistmist, hoolt ja kindlustunnet.

Sinisele trepiastmele minnakse teadmise ja teadmiskäiguga, et oma tee jätkamiseks on palju valikuid. Niimoodi edasi astudes jätkataksegi teekonda, et leida vabadus iseendas, et leida oma päikeselaik, kus tunda ennast kindlalt uute valikute tegemisel, eesmärkide seadmisel ja elluviimisel.

2.1.2 Logo värvid ja elementide tähendus:

Sümbolika värvitoonid on valitud rahvusvahelise PANTONE värvitabeli järgi: roheline 368C, kollane 102C, sinine 299C Tee – kodutee, koolitee, elutee Ring – kindel paik, kust alustada, kuhu jõuda, kuhu tagasi tulla.

väike kollane ring – kodusoojus

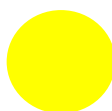
esimene kooliaste – tärkamine, huvi äratamine, kasvamine

teine kooliaste – soojus, mõistmine, hool, kindlustunne

kolmas kooliaste – avatus, vabadus mõtelda, kuidas edasi minna

suur kollane ring – oma päikeselaik, millelt edasi minna uute valikute tegemiseks

Sinine ja roheline toetavad Valga linna ning maakonna tunnusvärve. Tee toetab seotust kahe riigi, Eesti ja Läti vahel ning Valga linna tunnuslauset „1 linn, 2 riiki“.

2.1.3 Valga Põhikooli sümbolika: logo, lipp, õlalindid, kandeloosung, laudlinad, tänukirjad, diplomid, aukirjad, kooli laul(ud),

2.2. Valga Põhikooli alusväärtused

2.2.1. Kõik kooli töötajad lähtuvad oma tegevuses põhikooli riikliku õppekava § 2 lõikes 3 sätestatud üldnimlikest ja ühiskondlikest alusväärtustest, milleks on ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu, vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.

Valga Põhikooli missioon:

Valga Põhikool on kvaliteetset põhiharidust pakkuv uuendusmeelne kool, kus õpilased kujunevad elus edukalt toimetulevaks, loovateks ja ennast ning teisi väärtustavateks inimesteks.

Valga Põhikooli visioon: Valga põhikool on iga õpilase arengut toetav kool, kus kujuneb vastutusvõimeline, enesekindel ja õnnelik noor.

2.2.2. Kõik Valga Põhikooli õpilased ja töötajad lähtuvad oma tegevustes kooli visiooni elluviimisel kokkulepitud alusväärtustest:

- 1) õpirõõm;
- 2) vastutus;
- 3) turvalisus;
- 4) koostöö;

2.2.3. Õppetöös väärtustatakse akadeemilist ausust, eesmärgistatud õppimist, loovat mõtlemist ja sotsiaalseid oskusi. Nende ühendamiseks rakendatakse õppe- ja kasvatustöös mitmekülgseid õpetamismeetodeid.

2.2.4. Õpilaste sotsialiseerumisel tuginetakse Eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiseväärtuste, maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtule. Valga Põhikoolis pööratakse õpetuses suurt tähelepanu eesti rahvuse, keele ja kodukultuuri säilimisele ja arengule, erilist tähelepanu eesti keele ja kodukoha kultuuri ning ajaloo õppimisele. Oluline on Valga, Valga maakond ja meie kodukoha ajalugu.

2.3. Valga Põhikooli eripärad

2.3.1. **Asukoht** – Valga linna eripäraks on kaksiklinna staatus (1 linn, 2 riiki). Kaksiklinn Valga on Eesti lõunapoolseim linn, mis paikneb Eesti ja Läti piiril. Koostöö Valga ja Valka vahel jõuab ka Valga Põhikooli, näiteks õpivad meie kooli õpilased Valka kunstikoolis, Valga Põhikoolis toimivad Valka kunstikooli õpilaste näitused.

2.3.2. **Ujula** – Valga Põhikooli spordibaaside hulka kuulub ujula koos 25 m basseiniga, lastebasseini, mullivanni ja saunaga. Valga Põhikooli õpilastele toimuvad ujumise tunnid kehalise kasvatuse ainekava raames alates 1. klassist.

2.3.3. **Võõrkeele õpe** - A-võõrkeelena õpitakse alates 3. klassist inglise keelt. B-võõrkeelena õpitakse alates 6. klassist vastavalt lapsevanema soovile vene või saksa keelt.

2.3.4. **Kooli valikõppeained õppekava osana** - õpilastes huvi tekitamiseks ja üldpädevuste toetamiseks võimaldab Valga Põhikool õpilastele õpet kooli valikõppeainetes:

- 1) 5. klassis õpioskused;
- 2) 5., 6. ja 7. klassis informaatika;
- 3) 8. klassis loovtöö alused;
- 4) 9. klassis karjäärkursus.

2.3.5. **Sõnaline hindamine** – Valga Põhikoolis kasutatakse lisaks numbrilisele hindamisele õpitulemuste selgemaks tagasisidestamiseks sõnalist hindamist või tagasisidet.

2.3.6. **Eelkool**– Valga Põhikool pakub koolieelikutele eelkooli õpet jaanuarist kuni mai kuuni.

2.3.7. **Huvitegevus** – Valga Põhikoolis on mitmekesine huvialaringide valik. Huviringid toetavad kooli arengukava täitmist ja õppekavast tulenevate üldpädevuste arendamist.

2.3.8. **Traditsioonilised kooliüritused õppekava osana:**

- 1) **kooli laulu- ja tantsupidu** - Valga Põhikooli laulu- ja tantsupidu on kogu koolipere ühine kevadpidu, mis on õppeaasta kokku võtmiseks hea väljund, kus õpilased saavad näidata aasta jooksul huviringides ja ka õppetundides õpitud oskusi. Lisaks tantsu-, näite- ja muusikaringidele esinevad ka keeleringid ning käsitööringid panustavad lavakujundusse. Korraldusmeeskonda kuuluvad ka õpilased.
- 2) **orienteerumisvõistlus** - loodusainete ja kehalise kasvatusõpetajate töörühma korraldatud õppeaineid lõimiv ja üldpädevusi toetav orienteerumispäev õpilastele. Õpilased läbivad maastikuorienteerumise käigus kaardi järgi kontrollpunktid, milles peavad lahendama erinevaid ülesandeid, kasutades mõistust, nutioskusi, täpsust, ainealaseid teadmisi, keeleoskust kui ka meeskonnatööd, loovust ja fantaasiat.
- 3) **emakeelepäev** - emakeelepäeva tähistatakse õppeaineid lõimivate emakeelealaste töötubadega ja/või ülekoolilise raadioetteütlusega.
- 4) **kodanikupäeva väärtustamine** – lapsevanemad ja koostööpartnerid viivad kodanikupäeva tähistamise raames läbi koolis praktilisi ja aineid lõimivaid põnevaid koolitunde.

- 5) **E-õppepäevad** – muutunud õpikäsituse rakendamiseks korraldatakse Valga Põhikoolis e-õppepäevi. Juhendatud e-õppepäevade eesmärk on kasutada õppeeesmärkide saavutamiseks tehnoloogia võimalusi. Omandatakse ainealaseid teadmisi ja oskusi ning õpioskusi.
- 6) **mälumäng „Õökull“** - eraldi arvestus nooremas ja vanemas kooliastmes (igas lennus eraldi arvestus). Mälumängu eesmärk on tekitada õpilastes huvi mälumängu vastu, anda õpilastele võimalus eneseteostuseks, laiendada õpilaste silmaringi ja toetada õpipädevuse kujunemist. Teemade valikul on arvestatud õpilaste soove.
- 7) **kodulinna kirjanduskangelase Niperanaadi kuju küllastamine lõpetajatega** - kuju ühisküllastamine 9. klasside õpilaste poolt enne eksamite ja teele mineku algust, teadvustamiseks ja väärtustamiseks eesti kirjaniku August Gailiti päritolu.
- 8) **õpilastööde konverents** – õpilaskonverentsi eesmärk on tõsta esile säravamaid õpilastöid, tunnustada parimaid õppeaasta jooksul koostatud nõuetekohaseid kirjalikke töid ning anda õpilastele avaliku esinemise kogemus.

3. Õppe- ja kasvatuseesmärgid Valga Põhikoolis

3.1.1. Kooli lõpetanud õpilane on omandanud riiklikus õppekavas kirjeldatud pädevused.

Õppe ja kasvatuse aineüleseks eesmärgiks on õpilastes riiklikus õppekavas esitatud üldpädevuste, kooli astmeti kirjeldatud pädevuste ning ainevaldkonnakavades esitatud valdkonnapädevuste kujundamine. Lisaks on eesmärgiks kooli eripäradest, väärtustest, missiooniks ja visiooniks võetud tegevuste, oskuste ja teadmiste edasi andmine õpilastele.

3.1.2. Kooli lõpetanud õpilane on saavutanud riiklikes õppekavades esitatud õpitulemused. Põhikooli lõpetanu õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldnõuetega. Õpilasel, kes lõpetab põhikooli, on teadmised ainevaldkonna-alaste faktide kohta, põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused vastava teabe kasutamiseks, et täita ülesandeid ja lahendada tavalisi probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid ning suutlikkus töötada ja õppida juhendamisel, kuid mõningase iseseisvusega. Valga Põhikooli lõpetanud noor on eneseteadlik, laia silmaringiga ja teab, milliseid järgnevaid karjäärirahmeid elus astuda.

3.1.3. Kool toetab iga õpilase individuaalset arengut. Valga Põhikool aitab kaasa põhikooli õpilaste kasvamisele loovateks ja mitmekülgseteks isiksusteks. Põhikooli õpilastele on tagatud

eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning eeldused tervikliku maailmapildi kujunemiseks. Koolis on loodud põhikooli õpilastele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab õpilaste õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

Valga Põhikooli õpilasel, kes on läbinud kooli õppekava, on kujunenud põhilised väärtushoiakud ning õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. On loodud alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse. Kool aitab kaasa, et õpilased jõuaksid selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning omavad valmisolekut õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Valga Põhikooli lõpetanud noorel on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

4. Valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused, üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

4.1. Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu.

4.1.1. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus õpetaja töö planeerimise ja kooli üldtööplaani tasandil.

4.1.2. Lõimingu mõte avaldub selles, et ühel või teisel moel seostatakse eraldisesivaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi, asetades need reaalse elu konteksti ning aidates õpilastel neid mõtestada ning seostada üheks tervikuks.

4.1.3. Valdkonnasisene ja -ülene õppe lõimimine saavutatakse:

- Erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel;
- Õppeainete, koolisiseste projektide abil;
- Läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste abil;
- Õppeülesannete ning -viiside abil;
- Õppekäikude ning muude tegevuste kaudu, mis hõlmab rohkem, kui ühte ainevaldkonda.

- 4.1.4. Lõimingu saavutamiseks korraldatakse koolis õpet ja kujundatakse õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust. Selleks täpsustatakse pädevusi, seatakse õppe-eesmärke, määratakse erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.
- 4.1.5. Õppe lõimingu taotlejad tunnivälised ja ülekoollised tegevused kavandatakse pedagoogide poolt koostöös iga õppeaasta alguses ning jooksvalt õppeaasta keskel. Need kajastuvad kooli üldtööplaanis ning kooli kalenderplaanis. Õpetaja arvestab nendega oma töö planeerimisel. Lõiming on õpetajate teadlik katse seostada erinevaid teadmisi ja oskusi ning õpimeetodeid omavahel nii, et saavutada õppekava ja õpetuse terviklikkus. Õpetuse terviklikkuse saavutamise kaudu püüeldakse selles suunas, et toetada parimal moel õpilase sisemise lõimingu tekkimist ning üldpädevuste kujundamist.
- 4.1.6. Lõimingu eesmärk on muuta õpilase jaoks õppimine tähenduslikuks. Õppetegevuses aidatakse teadmisi konstrueerida tähenduslikkuse kontekstis. Selle saavutamiseks kasutatakse probleemõpet, mis julgustab õpilasi uurima võimalusi, välja mõtlema alternatiivseid lahendusi, tegema koostööd teiste õpilastega, välja pakkuma ideid ja hüpoteese ning lõpuks välja pakkuma parima lahenduse, mille nad ise leidsid. Lõiming võimaldab püüelda suunas, kus õpilased areneksid aktiivseteks enastjuhtivateks õppijateks, kes kasutavad oma teadmisi varasematele teadmistele tuginedes ning õppimise käigus omandatud kogemustest ja seostest.
- 4.1.7. Lõimingu tegevusteks võivad olla erinevad õppeviisid (individuaalne töö, paaris- ja rühmatööd, diskussioonid, ajurünnakud, probleemõpe, ekskursioon, matk, õppekäik jne), mis aitavad õpilasel omandada erinevaid töövõtteid ja saada kogemusi. Fookustegevuseks võivad olla ka erinevad õppeülesanded (projektid, uurimistööd, loovtöö, essee), mis täidavad olulist rolli sisemise lõimingu saavutamisel. Lõiminguks võib olla ka mis tahes probleem, meetod või vahend, millega kaks või enam õpikogemust seostatakse.
- 4.1.8. Fookuse seadmisel valib õpetaja selle käsitlemiseks sobiva lõiminguviisi ja sellega seonduvad tegevused. Tegevused peavad olema valitud õpetaja poolt haridusliku tähendusega ja soodustama iga aine õpitulemuste saavutamist.
- 4.1.9. Lõiminguviisi valik on õpetajale vaba ning oleneb sellest, mida tahetakse lõimingu saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või soovitakse lõimingu saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi.

4.1.10. Lõimingu rakendamise viisid on kirjeldatud kooli õppekava ainevaldkondade kavades sinna kuuluvate õppeainete kohta tervikuna.

4.1.11. Võimalused õppeainete lõimiseks:

- Õpetajate koostöö õpikogukonnas, töörühmades ja koostöögruppides.
- Sõlmitakse pikaajalisemad kokkulepped ja ajaplaan, mis võimaldab õpetajatel õppeaineid koos ette valmistada ja läbi viia.
- Korraldatakse õppeainete ühendatud praktikume ning ainealaseid- ja -üleseid õppetegevusi.
- Toimuvad aine- ja keeleõppe lõimitud tegevused.
- Planeeritakse ülekoolilisi ühistegevusi.
- Kaasatakse valdkonna spetsialiste ja külalislektoreid tundide läbiviimiseks.
- Korraldatakse õppekäike, kuhu on lõimitud erinevate ainete tegevused.
- Ainealased teadmised ja oskused lõimitakse loovtöösse, praktilistesse töösse ja õpilasuurimustesse.
- Planeeritakse projektides osalemine või nende algatamine.

4.1.12 Planeeritavad projektõpped:

Temaatika		Projekti elluviimise ajaline määratlus		
Klass	Teemad, projekti pealkiri	I trimester	II trimester	III trimester
1	Koostööpäevad päästeameti ja politseiga (liikumisõpetus, loodusõpetus, eesti keel, käeline tegevus)	x	x	x
2	Makett "Veeringlus" (eesti keel, käeline tegevus, loodusõpetus).	x	x	x
3	Liiklusõpe, jalgratta teooria- ja sõidueksam (eesti keel,	x	x	x

	liikumisõpetus, inimeseõpetus, käeline tegevus)			
4	Katsete tegemise päev. (eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, kunst)	x	x	x
5	Minu tervise heaks (lõiming kodundus, inimeseõpetus, kunstiõpetus, muusikaõpetus, informaatika)	x	x	x
	Orienteerumispäev (loodusained, kehaline)	x		
	Metsanädal (loodusõpetus, kehaline kasvatus, tehnoloogia, eesti keel, informaatika)			x
6	Kogu moos (lõiming eesti keelega - esitluse koostamine, avalik esinemine, kunstiõpetus, informaatika, muusikaõpetus)	x		
	Koomiks (saksa keel, lõiming kunstiõpetusega)			x
	Orienteerumispäev (loodusained, kehaline, eesti keel, ajalugu)	x		
	Metsanädal (loodusõpetus, kehaline kasvatus, tehnoloogia, eesti keel, informaatika)			x
7	London (inglise keel, ajalugu, geograafia, informaatika)		x	

	Keskaeg (lõiming ajaloo, käsitöö, kodundus, tehnoloogia, kunstiõpetus, informaatika, muusikaõpetus)		x	
	Minu nädal (vene ja saksa keel, lõiming kunstiõpetusega)			x
	Orienteerumispäev (loodusained, kehaline, eesti keel, ajalugu)	x		
	Ohutusõpe (keh kasv, inimeseõp, loodusõp, eesti k)	x	x	x
8	Erinevate rahvaste toidud (kodundus, võõrkeeled, kunstiõpetus))			x
	Orienteerumispäev (loodusained, kehaline, eesti keel, ajalugu)	x		
	Seenenäitus ja seenekunst (bioloogia, kunst, informaatika, keemia)	x		
	Metsanädal (geograafia, bioloogia, kehaline, keemia, karjääriõpetus)			x
9	Orienteerumispäev (loodusained, kehaline, eesti keel, ajalugu)	x		
	Sooja leiba - mõtelge! (kodundus, geograafia, bioloogia, keemia, kunst, kirjandus) (Leivafestival)		x	

4.1.13 Õpilastes kujundatavad üldpädevused:

- **kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega,

ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

- **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
- **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;
- **õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;
- **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
- **matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
- **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada

tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust;

- **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukonnades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

4.1.14. Üldpädevuste kujundamisel järgitakse järgmisi põhimõtteid:

- Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel;
- Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses;
- Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös;
- Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad kooli ja kodu koostöös.

4.1.15. Üldpädevuste arengu toetamise rakendamise viisid on kirjeldatud kooli õppekava ainevaldkondade kavade sinna kuuluvate õppeainete kohta tervikuna.

4.2 Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

4.2.1. Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu koolipere ühise toimimise kaudu, põhinedes lõimikul ja keskkonna korraldusel.

4.2.2. Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on ainevaldkonnaülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

4.2.3. Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- Õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- Aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viikase koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolisi projekte.
- Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- Valikainete valikul – valikaineid toetavad läbivate teemade taotlusi;
- Läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- Korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuse ning kodanikuühendustega klassiväliselt õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistest projektides.

4.2.4. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat teemat on:

- Elukestev õpe ja karjääri kujundamine
- Keskkond ja jätkusuutlik areng
- Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus
- Kultuuriline identiteet
- Teabekeskond ja meediakasutus
- Tehnoloogia ja innovatsioon
- Tervis ja ohutus
- Väärtused ja kõlblus

4.2.5. Läbivate teemade käsitlemise rakendamise viisid on kirjeldatud kooli õppekava ainevaldkondade kavades sinna kuuluvate õppeainete kohta tervikuna.

5. Õppekorraldus Valga Põhikoolis

5.1. Tulenevalt põhikooli riiklikus õppekavas esitatud kohustuslikest nädalatundide arvust ning lubatud vabast tunniressursist, mis jääb kohustusliku ja maksimaalselt lubatu vahele, on koostatud Valga Põhikooli tunnijaotusplaan.

		Tunnijaotus- plaan		1.	2.	3.	VP k lisa	PRÕ K I ka	4.	5.	6.	VP k lisa	PRÕ K II ka	7.	8.	9.	VP k lisa	PRÕ K III ka
1	keel ja kirjan- dus	eesti keel sh liiklus, KiVa	7	7	7	2	19	7	3	3	2	15	2	2	3	1	12	
		kirjandus							2	2			2	2	2			
2	võõr- keele- d	A-võõrkeel			3		3	3	3	3		12	3	3	3		18	
		B-võõrkeel								3			3	3	3			
3	mat	matemaatika	4	5	5	4	10	5	5	5	2	13	5	4	5	1	13	
4	loodu- saine- d	loodusõpetus	1	1	1			2	2	3			2					
		geograafia											1	2	2			
		bioloogia					3						7	1	2	2		20
		keemia													2	2		
		füüsika													2	2		
5	sotsia- al- ained	ajalugu							1	2			2	2	2			
		inimeseõpetus		1	1		2		1	1		6	2				10	
		ühiskonnaõpetus								1					1	1		
6	kunst- ained	muusika	2	2	2		6	2	1	1			1	1	1			
		kunst							1	1	1		7					6
		käeline tegevus	3	4	2		9											
7		tööõpetus																

	tehnoloogia	käsitöö ja kodundus; tehnoloogiaõpetus						1	2	2		5	2	2	1		5
8	keh k	kehaline kasvatus	3	3	3	1	8	3	3	2		8	2	2	2		6
9	kooli valikained	õpioskused				0			1		1						
		Loovtöö alused											1			1	
		Informaatika			0			0	1	1	2		1			1	
		Nädala koormus <i>VPk+lisa vaba tunniressursi arvelt</i>	20	23	24	7	60	24	7	9	7	73	3	3	3	4	90
		vaba tunniressurs - klassijuhatamine 5.-7. kl			1	8		1	1	1	10					4	
Max koormus			20	23	25	8	60	25	2	3	10	73	3	3	3	4	90

Põhikooli lihtsustatud õppekava tunnijaotusplaan:

Põhikooli lihtsustatud õppekava									
<u>LÕK õppekavad</u>	1. kl	2. kl	3. kl	4. kl	5. kl	6. kl	7. kl	8. kl	9. kl
Eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
A.võõrkeel					2	2	2	2	2
Matemaatika	5	5	6	6	5	5	5	5	6
Loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	5	4
Ajalugu						2	2	2	1
Inimeseõpetus	1	1	2	3	2	2	2	2	2
Muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2

Valikõppeained									
Õpioskused					1				
loovtöö alused								1	
digitund			0	0					
Informaatika					1	1	1		
Kokku	20	23	25	25	28	30	30	32	32

5.2. Õppe korraldamise viisid

5.2.1. Valga Põhikoolis õpitakse kõiki õppeaineid kogu õppeaasta vältel vastavalt tunnijaotusplaanile.

5.3. Valikainete ja võõrkeelte valik

5.3.1. Kõik tunnijaotusplaanis esitatud õppeained on õpilasele kohustuslikud.

5.3.2. Valikained põhikoolis valib kool ning nende õpetamine toimub vaba tunniressursi arvelt pidades silmas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse sätestatud suurimat lubatud õppekoormust nädalas.

5.3.3. Valikaineteks on:

- Õpioskused (5. klassis)
- Loovtöö alused (8. klassis)
- Digitund (3.-4. klassis)
- Informaatika (5.-7. klassis)
- Integreeritud karjääriõpetus koostöös Valga Gümnaasiumi ja Valgamaa Kutseõppekeskusega)

5.3.4. A-võõrkeelena õpetatakse inglise keelt ning B-võõrkeelena vene keelt ja saksa keelt.

6. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana

6.1. Kool võib arvestada kokkuleppel õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel arvestada kooli õppekava välist

õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud tingimusi.

6.2. Kooli õppekavavälise õppimise arvestamisel lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest. Õpitu peab kokku sobima nende õpitulemustega, mille saavutamist taotletakse ja peab olema määratletav ka tasemega. Arvestatakse samal haridustasemel või kõrgemal tasemel omandatud.

6.3. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise hindamine toetub vaid tõendusmaterjalidele. Tõendusmaterjalideks võivad olla primaarsed tõendusmaterjalid (töönäidised, kirjutatud projektid, uurimistööd, artiklid, kavandid, projekti ja/või uurimistöö aruanded jm, mis otseselt tõestavad taotleja pädevusi või õpitulemusi), sekundaarsed tõendusmaterjalid (õpisoorituste tõend või hinneteleht, juhendaja või kogenuma kolleegi hinnang, õppeaine kava, kus on kirjas õppeaine/kursuse eesmärgid, õpitulemused, sisu lühikirjeldus, maht tundides, tõendus tegevuste sooritamise kohta). Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal ei ole piisav. Täiendavat materjali ei küsita selle kohta, kes õpetas või kus õpitulemused on omandatud.

6.4. Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

6.5. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel kooli õppekava osana võivad võimalikud äraütlemlised olla seotud:

- tähtajalise aegumisega – kui õppimine on toimunud enam kui kolm aastat tagasi;
- sisulise aegumisega – teatud õpitulemused aeguvad ajas, näiteks seoses infotehnoloogia arenguga;
- teisel (madalamal) õppetasemel läbitud õppe mitte arvestamisega;
- topelt arvestamise vältimisega — mujal (mujal õpitu, mille tõenduseks on antud muusikakooli tunnistus, ei ole automaatselt üle kantav muusika õppeaine läbimisena);
- samuti ei arvestata kooli õppekavaväliseid õpinguid või tegevusi seoses kooli lõpetamisega, kui õigusaktides ei ole sätestatud erandeid. Näiteks loovtöö koostamine.

6.6. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks vaatab kooli juhtkond läbi direktorile laekunud avaldused ja teeb otsuse õpingute arvestamise kohta kooli õppekava osana. Vajadusel kaastakse arutelule õpetaja(d).

- 6.7. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamist juhivad ja korraldavad õppejuht kaasates vajalikke isikuid ning selgitades välja, kas kooli õppekavavälised õpingud või tegevused on võimaldanud nõutud õpitulemuste omandamist ning kas õpingute või tegevuste käigus omandatud on ajakohane. Hindamisse kaasatakse vähemalt üks õpetaja, kes tunneb terviklikult ja põhjalikult õppekava, kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise erinevaid hindamise vahendeid ja nende kasutamise võimalusi. Lõpliku otsuse õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks või mitteamvestamiseks teeb direktor, lähtudes õppejuhi ja kaasatud asjatundjate arvamusega.
- 6.8. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel tagatakse kvaliteet selle kaudu, et uuritakse õpilase esitatud õpitulemuste omandamise tõendamist võimaldavaid materjale ning nende vastavust õpitulemustega, mille arvestamist taotletakse. Hindamisel eristatakse otseseid ja kaudseid tõendeid. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise hindamine toetub vaid tõendusmaterjalidele.
- 6.9. Tõendusmaterjalidena loetakse erinevaid materjale, mis näitavad, et õpilane on sooritanud nõutud mahus antud õppeaine kas täielikult või osaliselt. Õppejuht hindab tõendusmaterjalide õigsust ja vastavust.
- 6.10. Tõendusmaterjalideks võivad olla: töönaidised; elluviidud ja kirjutatud projektid; õpisoorituse tõendid; tunnistused; uurimistööd; artiklid; kavandid jne.
- 6.11. Õppejuhil on õigus nõuda täiendavaid selgitusi ja tõendusmaterjale, kui tema hinnangul ei ole materjalid piisavad õpitulemuste omandamise tõendamiseks.
- 6.12. Taotluse vormid avalikustatakse kooli kodulehel. Õppekavaväliste õpingute arvestamise taotluse võib teha jooksvalt. Otsuse arvestamise või mitteamvestamise kohta tehakse 30 päeva jooksul.

7. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

- 7.1. Õppekeskkonna mitmekesistamiseks on koolis kavandatud tegevuse, mis kirjeldatakse konkreetsemalt kooli üldtööplaanis ning jooksvas kalenderplaanis.
- 7.2 Ülekoolilised õppekava rakendamist toetavad tegevused on alljärgnevad:
- Õppekäigud, ekskursioonid, mis toetavad ainevaldkonnaülestes pädevuste kujunemist;
  - Traditsioonilised ülekoolilised üritused, mis toimuvad igal õppeaastal;
  - Kooli ja kalendritähtpäevaga seotud üritused;

- Heategevusüritused;
- Kontserdid ja teatrikülastused;
- Spordiüritused ja loodusmatkad;
- Muud, üldpädevusi arendavad tegevused, üritused ja sündmused.

7.3 Valga Põhikooli traditsioonilised üritused, mis toetavad õppekava valdkonnaülest läbimist on:

- Teadmiste päev;
- Ülekooliline orienteerumispäev;
- Mälumänguturniir „Öökull“
- Õpetajate päeva tähistamine;
- 1. klasside aabitsapäev;
- Jõulukuu tähistamine;
- Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud aktused
- Vastlapäeva tähistamine algklassides
- Valga Põhikooli sünnipäeva ja emakeelepäeva tähistamine;
- Spordipäevad
- Projektipäevad
- Konkurss „Hea tegu“

7.4 Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, raamatukogudes, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes,) ning virtuaalses õpikeskkonnas. Õppekäigud, õuesõpe, projektõpe jne kirjeldatakse detailsemalt ainekavades.

7.5. Osalemist projektides ning kooli esindamist olümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel ja kultuuriüritustel loetakse õppe- ja kasvatustöö osaks.

7.6. Tundide ajast on lubatud õpilasi osalema piirkondlikel, üle-eestilistel ja rahvusvahelistel õpilasvõistlustel. Õpilasi juhendavad ja nõustavad olümpiaadideks ja võistlusteks ettevalmistumisel vastava aine õpetajad. Õpilasel on õigus kasutada klassijuhatajaga kooskõlastatult ühte õppepäeva olümpiaadiks valmistumiseks.

8. Liikluskasvatuse teemad

- 8.1. Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt. Lisaks teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.
- 8.2. Valga Põhikoolis pakutakse liikluskasvatust ja valmistatakse õpilasi ette ohutuks liiklemiseks.
- 8.3. Kolmandas klassis on õpilastel liikluskasvatuse tunnid lõimitud eesti keele ja kehalise kasvatuse tundidega, mille eesmärgiks on omandada vajalikud oskused ja teadmised liikluskasvatusest ja saada õppeaine lõpuks vajalikud oskused ja teadmised jalgrattaga ja muu kergliikuriga liiklemiseks. Detailsemad õpitegevused lähtuvalt liikluskasvatuse teemadest kavandatakse klassijuhatajate tasandil.
- 8.4. Liikluskasvatuse teemad on jalakäija liiklusreeglid, ohutu liikluskäitumine, liikluses kehtivate normide järgimine ja kaasliiklejatega arvestamine ning liikluse reeglitest tulenevad õigused, kohustused ja vastutus.
- 8.5. Jalgratturite eksamineerimine ja neile juhilubade väljastamine toimub õigusaktidega sätestatud korras. Jalgratturi juhiloa eksam koosneb teooria testist ja sõidueksamist. Eksami edukalt sooritanud õpilastele väljastatakse jalgratturi juhiluba.

9. III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

- 9.1. Loovtöö sooritamine põhikooli III astmes on põhikooli lõpetamise tingimuseks. Valga Põhikooli õpilased koostavad õpetajate juhendamisel läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö üldjuhul 8. klassis. Loovtöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.
- 9.2. Uurimus eeldab materjali kogumist, analüüsimist, süstematiseerimist ja üldistamist ning järelduste tegemist. Projekt eeldab projekti kavandamist, läbiviimist ja tagasisidestamist. Kunstitöö eeldab idee loomist ja teose valmistamist. Õpilasfirma eeldab toodet või teenust, mida õpilasfirma pakub.

9.3. Loovtööd võib teha õpilane individuaalselt või rühmatööna. Rühmatöö tegemisel peab olema eristatav iga õpilase panus.

9.4. Loovtöö teema, liigi ja töövormi valib õpilane ise. Valiku langetamisel on õpilasele abiks klassijuhataja ja/või aineõpetaja. Väljastpoolt kooli juhendaja puhul määratakse õpilasele koolipoolne kaasjuhendaja. Loovtöö juhendajad ja hindamiskomisjonid kinnitatakse direktori käskkirjaga. Loovtööde üldist korraldust koordineerib õppejuht.

9.5 Loovtöö on õpilase kavandatud, teostatud ja esitletud töö, mis on teostatud juhendamisel. Loovtöö järgib esteetilisi ja eetilisi väärtusi ning tal on füüsiline väljund, mis on teistele esitletav. Loovtööna ei esitata ainekava raames ettenähtud tööd.

9.6 Loovtööde koostamise juhendi kinnitab direktor oma käskkirjaga.

10. Hindamise korraldus

10.1. Hindamise eesmärgiks on:

- toetada õpilase arengut – anda tagasisidet õpilase arengu kohta, innustada ja suunata õpilast;
- suunata sihikindlalt õppima, suunata õpilase enesehinnangu kujunemist ja suunata õpilast edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning põhikooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

10.2. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine.

10.3. Hindamisest teavitatakse õpilasi ja lapsevanemaid Stuudiumi keskkonna kaudu.

10.4. Igapäevaselt kasutatakse õpilase numbrilisele hindamisele lisaks kujundava hindamise põhimõtteid arvestavat sõnalist tagasisidet. Kirjalik sõnaline tagasiside antakse Stuudiumi päevikus hinde kommentaarina

- 10.5. Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase õpitulemuste, käitumise ja hoolsuse kohta Stuudiumi keskkonnas ja arenguveestluse kokkuvõttes. Nõuded õpilase käitumisele esitatakse kooli kodukorras.
- 10.6. Kokkuvõtivate hinnete vaidlustamiseks teeb õpilane või lapsevanem avalduse kooli direktorile.
- 10.7. Iga õppeperioodi algul teavitatakse õpilasi hindamise alustest ja olulistest hinnatavatest töödest.
- 10.8. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse hinde panekul ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- 10.9. Hindamine viie palli süsteemis:

- **hindegaga „5”** ehk „väga hea” hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral või ületavad neid;

- **hindegaga „4”** ehk „hea” hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;

- **hindegaga „3”** ehk „rahuldav” hinnatakse õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;

- **hindegaga „2”** ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga võivad tekkida olulised raskused edasisel õppimisel või edasises elus;

- **hindegaga „1”** ehk „nõrk” hinnatakse õpilast, kes tunnis olles ei tööta kaasa, kes ei ole andnud võimalust teadmisi kontrollida (ei esita tööd) või kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub ning sellega on oluliselt raskendatud hakkamasaamine edasisel õppimisel või edasises elus.

- 10.10 Ainete „Õpioskused“ ja „Karjäärkursus“ puhul kasutatakse mitteeristavat hindamist:

- **hindegaga „arvestatud“** („A“) hinnatakse õpitulemuste saavutatust, mis ületab või vastab baastasemel omandatud õpitulemustele.

- **hindegaga „mittearvestatud“** („MA“) hinnatakse baastasemest madalamal tasemel õpitulemuste saavutatust.

- I kooliastmes (1.-3. klass) hinnatakse mitteeristavalt õppeaineid „Muusika“, „Kunst“, „Tööõpetus“ ja „Kehaline Kasvatus“. Õppeained „Kunst“ ja „Tööõpetus“ on esimeses kooliastmes integreeritud õppeaineks „Käeline tegevus“.
- 10.11. Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud panemata, siis antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks.
- 10.12. Järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub õpilase ja õpetaja vahelisel kokkuleppel. Koolis järgitakse põhimõtet, et õpilaste soovi õppida tuleb toetada kogu aeg.
- 10.13. Järelevastamisel saadud hinne kantakse Stuudiumisse kaldkriipsu järele ja kehtima jääb tulemuslikumalt sooritatud töö hinne.
- 10.14. Õpilase pikemaajalise (enam kui üks õppenädal) puudumise korral toimub kontrolltööde järelevastamine aineõpetajaga kokku lepitud ajal pärast õpilase kooli naasmist. Vajadusel kehtestatakse õpilasele klassijuhataja, aineõpetajate ja tugikeskusega koostöös individuaalne järeltööde ja õpiabi ajakava.
- 10.15. Hindamine lähtub põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatust.
- 10.16. Kokkuvõtva hindegaga mõõdetakse õpitulemuste ehk õpiväljundite saavutatust. Kokkuvõttev hindamine on hinnangute ja hinnete koondamine trimestrihinneteks ning trimestrihinnete koondamine aastahinneteks.
- Kui õppeperioodi vältel ei ole õpilane kasutanud võimalust hinnatavaid töid järele vastata, hinnatakse omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“.
  - Õpilasele, kes on koolist pikemat aega tervislikel jm mõjuvatel põhjustel puudunud ning kelle õpitulemuste omandamise taset pole olnud võimalik hinnata, kokkuvõtvat trimestrihinnet ei panda. Õpilasel on võimalus omandada vastav aineosa kokkuleppel õpetajaga õppeaasta jooksul. Õpilasele, kes on koolist pikemat aega põhjendamata puudunud ning pole ettenähtud töid sooritanud, märgitakse hindeks „1“.
  - Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“ või „nõrk“, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

- Aastahinnete ja –hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
- 10.17. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, kus tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“.
- Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused.
  - Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu.
- 10.18. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ ning täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud.
- 10.19. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“.
- 10.20. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses kajastuvad kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
- 10.21. 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja hiljemalt 1. juuniks, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.
- 10.22. Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele või eesti keele teise keelena eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
- 10.23. Õpilane, kelle varasem õppekeel ei olnud eesti keel ja kes asus eesti õppekeelega kooli õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keel teise keelena eksami.
- 10.24. Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel on individuaalse õppekavaga ette nähtud vähendatud või asendatud õpitulemused, on lõpetamise aluseks individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.

- 10.25. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- 10.26. Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keel teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina.
- 10.27. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
- kellel on üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamitulemus ja õppeaine viimane aastahinne;
  - kellel on kahes õppeaines kummaski üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamitulemus või õppeaine viimane aastahinne.

11. Käitumise ja hoolsuse hindamine

11.1. Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

- suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid, olema aktiivne ja osavõtlik nii õppetunnis kui kooli tunnivälistes tegevustes.

11.2. Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra ja koolikohustuse täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.

11.3 Käitumist hinnatakse hinnetega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“:

- Käitumishindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes ei hiline ainetundidesse ja kes täidab eeskujulikult ning järjepidevalt koolikohustust ja kooli kodukorra nõudeid.

- Käitumishindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, täidab koolikohustust ning kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel esineb selles üksikuid puudujääke.
- Käitumishindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab üldiselt kooli kodukorra nõudeid ja koolikohustust, kuid kellel on esinenud eksimusi (käitumist puudutavad märkus Stuudiumis või õpilaspäevikus), mistõttu ta vajab pedagoogide ja lastevanemate tähelepanu ning suunamist.
- Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid, koolikohustust, ei järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ega allu õpetajate nõudmistele.
- hinnatakse „mitterahuldavaks“ ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest (direktori kirjalik noomitus).

11.4. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse, tema kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel:

- Hoolsushindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni, kannab alati kaasas vajalikke õppevahendeid ja tagab nende korrasoleku.
- Hoolsushindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib võimetekohaselt. Vajalikud õppevahendid puuduvad üksikutel kordadel ja/või nende korrashoius esineb üksikuid puudujääke.
- Hoolsushinde „rahuldav“ saab õpilane, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt. Vajalikud õppevahendid puuduvad tihti ja/või nende korrashoius esineb tõsisemaid puudujääke, aegajalt jätab täitmata oma kodused ülesanded.
- Hoolsushindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli täitmata oma kodused õppeülesanded

- 11.5 Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad ja teised õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

12. Õpilaste tunnustamine

- 12.1. Kiituskirjaga „Väga hea õppimise eest“ tunnustatakse kooli õppenõukogu otsusel õpilast, kelle õppeainete aastahinded on „5“ või üks „4“ (õppeainest: muusika, töö- ja tehnoloogiaõpetus; käsitöö ja kodundus, kunst, kehaline kasvatus). Mitmeeristavalt hinnatavad õppeained peavad olema arvestatud.
- 12.2. Kiituskirjaga tunnustatud õpilane, kutsutakse koos vanematega (vanemaga/hooldajaga) direktori vastuvõtule.
- 12.3. Kooli tänukirjaga tunnustatakse õpilast, kelle aastahinded on „4“ ja „5“ ning õpilane järgib üldtunnustatud käitumisreegleid ja kooli kodukorda.
- 12.4. Ainealase kiituskirjaga „Väga heade tulemuste eest“ tunnustatakse kooli õppenõukogu otsusel 9. klassi õpilasi, kes on saavutanud väga häid õpitulemusi ühes või mitmes õppeaines (õppeaine aastahinne 8. ja 9. klassis on „5“).
- 12.5. Kiituskirjaga „Väga hea õppimise eest“ ja kiitusega põhikooli lõputunnistusel tunnustatakse õppenõukogu otsusel põhikoolilõpetajat, kellel on kõigi lõputunnistusele kantavate õppeainete viimane aastahinne „väga hea“.
- 12.6. Kooli kõrgema autasuga tunnustatakse õppenõukogu otsusel põhikoolilõpetajat, kellel on kõigi lõputunnistusele kantavate õppeainete viimane aastahinne „väga hea“, õpilane järgib kooli kodukorda või õpilane on andnud eriti silmapaistva panuse kooliellu.

13. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise korraldus ning õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ning tugiteenuste rakendamise kord

- 13.1. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsetest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate ja teiste koolitöötajate koostöös.
- 13.2. Direktor määrab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (edaspidi: Tugikeskuse juht), kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks ning koolivälise võrgustikutöös koordineerimiseks.
- 13.3. Tugikeskuse juht toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemaid ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või uuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks.
- 13.4. Vähemalt korra õppeaastas ja juhul, kui koolivälise nõustamismeeskonna määratud toe rakendamise tähtaeg on lõppenud, hindab Tugikeskuse juht koostöös õpetajate ja teiste koolitöötajatega soovitatud toe rakendamise mõju ning teeb ettepanekuid edasiseks tegevuseks.
- 13.5. Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, teavitatakse sellest vanemat ning kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Vajaduse korral tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid. Nimetatud hindamise, testimise ja uuringute tulemused samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitused, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta kantakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile. Tugikeskuse juht määrab koolis isiku, kes vastutab selle kaardi täitmise eest.
- 13.6. Õpilase individuaalse arengu toetamiseks kohaldatakse põhikooli riiklikus õppekavas lubatud erisusi.
- 13.7. Individuaalse õppekava (edaspidi: IÕK) määramisel ja koostamisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, põhikooli riiklikust õppekavast ning teistest seadustest, määrustest ja korraldustest.

13.8. Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitatakse koolis välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse diferentseeritud õpet. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava juhendamise õpetajate poolt.

13.9 Andeka õpilase juhendamine ja tema oskuste arendamine konkurssideks ja olümpiaadideks valmistumisel:

- Andekate õpilaste konkurssideks ja aineolümpiaadideks ettevalmistamine toimub täiendava tööna ja selleks on õpetajal eraldi konsultatsiooniaeg või lisäülesanne õppetunni ajal.
- Andekate õpilastega töö võib olla ka koolivälisel ajal, huviringides, kooli õpilasesinduse või mõnes muus vormis.
- Andekate õpilastega tegelemise initsiatiiv tuleb õpetajatel, kes selgitab välja ainealaset tugevad õpilased ning juhendab neid vastavalt vajadustele ja võimalustele. Vajadusel toimub õpilaste juhendamine koostöös teiste õpetajate ja koolitöötajatega. Õpetaja annab andekale õpilasele vajadusel individuaalseid ülesandeid ja nõustab õpilast.
- Andekat õpilast tunnustatakse silmapaistva osalemise aineolümpiaadidel või -võistlustel kooli direktori vastuvõtul ning muudes kooli pidaja ja üleriiklikest formaatides.
- Koolis võimaldatakse nopheõppe tunde ainealaste teadmiste kõrgemal tasemel arendamiseks.

13.10 Õpilase arengu toetamiseks viiakse iga õpilase ja tema vanemaga vähemalt üks kord õppeaastas läbi arenguvestlus vastavalt Valga Põhikooli arenguvestluste läbiviimise korrale, mis kinnitatakse direktori käskkirjaga. Arenguvestlustel kasutatakse Valga Põhikoolis väljatöötatud arenguvestluste vormi, arvestades õpilaste ealisi iseärasusi ja kooliastme eesmärke.

13.11. Erinevate õppetööd takistavate probleemide tekkimise korral kutsutakse tugikeskuse juhi või õpilasnõustaja poolt kokku probleemvestluse ümarlaud. Probleemvestlusel osalevad õpilane ja lapsevanem ning kooli poolt vastavalt vajadusele klassijuhataja, õpilasnõustaja, sotsiaalpedagoog, koolipsühholoog, aineõpetaja, direktor, õppejuht, tugikeskuse juht või muu spetsialist. Probleemvestlused protokollitakse.

13.12. Valga Põhikoolis töötavad tugispetsialistid ja nende ülesanded:

- **Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija** toetab ja juhendab õpetajat ja teisi tugispetsialiste haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemat ning teeb õpetajale, tugispetsialistile, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks.
- **Sotsiaalpedagoogi** teenust seadusega ettenähtud ülesannete piires osutab koolipidaja.
- **Õpilasnõustaja** ülesandeks on õpilaste, õpetajate ja lapsevanemate individuaalne nõustamine ning pere- ja grupinõustamine erinevate probleemide korral.
- **Karjäärikoordinaatori ülesandeks on** karjääriõpetuse koordineerimine ja karjääriteenuste vahendamine õpilastele, koostöövõrgustike loomine koolisisest ning väljaspool kooli.
- **KiVa meeskonna** ülesandeks on oma tegevusega tagada kiusamisvaba kool, koordineerida KiVa korrapidamist, lahendada kiusamisjuhtumeid vastavalt KiVa metoodikale ja rakendada Valga Põhikoolis KiVa strateegia põhimõtteid. Meeskonda kuulub meeskonna juht, kes koordineerib koolis KiVa programmi, ja meeskonna liikmed.
- **Eripedagoogi/logopeedi** ülesandeks on õpilase arengu-, kommunikatsioonivõime ja õpioskuste taseme kindlaks tegemine, arengut mõjutavate tegurite ja õpivajaduse väljaselgitamine ning hindamine. Eripedagoog/logopeed nõustab ja juhendab õpetajaid ja lapsevanemaid tuge vajava õpilase õppe planeerimisel ja läbiviimisel ning valmistab ette ja viib läbi õpiabirühma-, eriklassi või individuaaltunde. Eripedagoog/logopeed teeb õpilase arengu jälgimiseks sissekandeid dokumentatsiooni õigusaktidega ettenähtud korras.
- **Koolipsühholoogi** ülesandeks on õpilase psühholoogilist arengut ja õppeprotsessis toimetulekut mõjutavate tegurite hindamine, õpilase nõustamine isikliku elu, õppetööga ning vaimse tervisega seotud probleemidega toimetulekul, tunnetusprotsesside, vaimsete võimete, käitumis- ja suhtlemisoskuste arendamisel ning õpi- ja karjäärivalikute tegemisel; õpilase toetamine ning vanema ja kooli personali nõustamine kriisisituatsioonist väljatulekuks toe korraldamisel.
- **Õde** osutab koolis koolitervishoiuteenust ja tema ülesanneteks on õpilase tervises seisundi hindamine, tervisekontrolli teostamine, õpilase ja lapsevanema tervisealane nõustamine, immuniseerimise korraldamine koolis riikliku immuniseerimiskava alusel lapsevanemae

nõusolekul, õpikeskkonna ja õpilase tervise edendamisele suunatud tegevuste läbiviimine.

14. Õpilaste ja lapsevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

- 14.1. Õpilaste ja lapsevanemate teavitamine toimub kooli kodukorras sätestatud korras. Teavitamisel juhendatakse ja järgitakse kehtivat seadusandlust.
- 14.2. Vähemalt kord aastas kutsub direktor kokku lapsevanemate üldkoosoleku ja klassijuhataja oma klassi lapsevanemate koosoleku.
- 14.3. Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe- ja kasvatus korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Vajadusel nõustatakse õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused on kirjeldatud ainekavades ning tehakse õpilasele teatavaks õppeperioodi algul.
- 14.4. Kool tagab õpilastele vähemalt eripedagoogi (sealhulgas logopeedi), psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuse.
- 14.5. Koolis on tagatud õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavus õppe ja kasvatus korralduse kohta ning juhendamine ja nõustamine õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks läbi klassijuhataja aasta alguses ja vajadusel jooksvalt

15. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja -nõustamise korraldus

- 15.1. Karjääriõpe põhikoolis toimub läbiva teemana kõikide ainetundide raames „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ ainevaldkonna raames. Sellest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivaid teemakäsitlusi, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid projekte ja üritusi, osaletakse väljasõitudel jne. Tegevused peavad toetama noorte karjääriotsuseid ja eneseteostuste planeerimist.

- 15.2. Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.
- 15.3. Karjääriõpe on osa õppeprotsessist, milles osaledes õpilane arendab teadlikkust iseendast ning omandab teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest. Karjääriõppe tulemusena kujunevad õpilasel hoiakud, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, iseseisvate ja teadlike karjääriotsuste tegemist ning valmisolekut elukestvaks õppeks.
- 15.4. Karjääriõpe toimub läbiva teemana kõikides klassides ja lõimituna kõikidesse õppeainetesse ning on konkreetsete tegevustena planeeritud ja kirjeldatud ainekavades. Lisaks on karjääriõpe lõimitud tunniväliste sündmuste ja tegevustega: infopäevad, messid, karjääripäevad, kooli huvialaringid jne.
- 15.5. Karjääriõppe korraldust koolis koordineerib karjäärikoordinaator.
- 15.6. Õpilastel ja lapsevanematel on võimalik saada karjääriinfot ja -nõustamist kooli tugispetsialistidelt ja/või karjäärikoordinaatorilt, kes oskavad anda konkreetseid soovitusi lähtuvalt õpilase isikuomadustest, võimetest ning võimalustest.
- 15.7. Karjääriteenuste pakkumisel on kooli koostööpartneriks Eesti Töötukassa Valgamaa osakond.
- 15.8. Kool pakub 9. klassi õpilastele valikõppeainet karjääriõpetus karjääriõppepäevadena. Karjääriõpetuse valikaine pakkumisel on kooli koostööpartneriteks Valgamaa Kutseõppekeskus ja Valga Gümnaasium.

16. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

- 16.1. Õppetöö planeerimisel lähtutakse õpilaste arenguvajadustest.
- 16.2. Õpetajate koostöö eesmärgiks on õppekavas kirjeldatud taotletavate õpitulemuste või pädevusteni jõudmine õppe- ja kasvatustegevuse kaudu, lähtudes õpiväljunditest, etteantud ajast, õppekavas kirjeldatud õppesisust ja õpitegevusest.
- 16.3. Õpetaja töö planeerimine toimub kooli õppekava alusel lähtudes põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud üldistest põhimõtetest õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisele ja korraldamisele.

- 16.4. Õpetaja kirjeldab ülevaatlilikult oma õppetegevust ainekaardiga (ainepass), mis laetakse ülesse Stuudiumisse. Õpetajal tuleb tagada õpiväljundite sidusus õppetöö mahu ja õppekorraldusega
- 16.5. Kavandamise aluseks on see, kui palju keskmine õpilane suudab kindla ajavahemiku jooksul õppida. Arvestuslik õppeaeg on tundide hulk, mida keskmine õpilane õpiväljundini jõudmiseks eeldatavalt vajab. Arvestuslikku õppeaega mõjutavad õpilase varasemad kogemused, teadmised, oskused jms.
- 16.6. Töömahu arvestamisel tuleb arvesse võtta õpilaste tegevus ja hindamise meetodid. Õpilasele õpiväljundite omandamiseks etteantud ajahulk on määratletud õigusaktidega ning tunnijaotusplaaniga. Üldiselt on õpilase õppetöö koormus vähem kui 8 tundi päevas.
- 16.7. Kavandades peab õpetaja teadvustama, et kunagi ei ole nii palju aega, et õpilane võiks selgeks õppida kõik, mida õpetaja talle õpetada tahab. Tuleb leida kompromisse ja leida kesktee olemasoleva aja ja soovitud tulemuste vahel.
- 16.8. Väljundipõhises õppes toimub õppeprotsessi kavandamine selliselt, et esmalt määratletakse eesmärgid, mida õppimise ja õpetamise kaudu soovitakse saavutada, seejärel kavandatakse kuidas eesmärkide saavutatust hinnata ja alles seejärel konkretiseeritakse õppesisu- ja meetodid.
- 16.9. Kooli õpetajate koostöö toimub õppenõukogu, nõupidamiste ja sisekoolituste vahendusel. Õppeaasta viimasel õppenõukogu koosolekul seatakse õppeaasta eesmärgid, tegevused nende saavutamiseks ja pannakse paika üldtööplan.
- 16.10. Õppeaasta kokkuvõtte ning hinnang õppeaasta eesmärkide tulemustele antakse samuti õppeaasta viimases õppenõukogus. Kokkuvõtte tegemise aluseks on kooli arengukava, õppeaasta eesmärkide täitmise, tegevuse ja saavutatud tulemuste analüüs.
- 16.11. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted distantsõppe või e-õppe korral:
- Õpilastel on õigus saada juhendatud õpet. See tähendab, et elektroonilisi lahendusi kasutades ei tohi tekkida olukorda, kus õpilastele üksnes jagatakse õppeülesanded kätte ning määratakse tähtaeg, millal need peavad olema üles laetud nõutud keskkonda. Distantsõppe puhul tähendab juhendatud õpe seda, et õpilastele on antud selged õpijuhised, kuidas, kust ja mida õppida, milliseid õpistrateegiaid kasutada, kust leida lisamaterjale ja kuidas saab õppimisele tuge.
  - E- ja distantsõppe korral tuleb õpilasele anda tagasisidet õppimise kohta. Ja tuleb tuleb jälgida, et juhendatud õpe oleks õppetunni ajal tagatud. Õpilasele peab olema tagatud võimalus individuaalseks suhtluspõhiseks juhendamiseks ja tagasisideks.

- HEV-õpilaste puhul on soovitus distantsõpet mitte rakendada, välja arvatud juhul, kui vanem annab selleks nõusoleku. Võimaluse korral mitte rakendada distantsõpet I kooliastmes ning teistele õpilastele, kellel puudub iseseisva õppimise oskus või kelle tulemused võivad distantsõppe puhul oluliselt langeda.
- Distantsõppe korraldamine ei saa langeda õpilase perele ega tuua ebaproportsionaalset majandusliku koormust. Vanemale ei saa panna kooli poolt kohustusi, mida ei ole sätestatud seaduses.

16.12. Muud õpetajate omavahelise koostöö vormid seatakse paika omavaheliste kokkulepete alusel, lähtudes üldtööplaanist ning kehtestatud töökorraldusest.

17. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

17.1. Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides või tuleneb vajadusest ajakohastada, siis algatab kooli õppekava muutmise direktor. Muudel juhtudel toimub kooli õppekava muutmine direktorile esitatud taotluse alusel. Direktor kaasab õppekava muutmise protsessi õpilaste, vanemate ja teiste huvirühmade esindajaid

17.2. Kooli õppekava kehtestab direktor. Õppekavas tehakse muudatusi seaduses sätestatud korras. Enne õppekava kehtestamist küsib direktor arvamust õppenõukogult, hoolekogult ja õpilasesinduselt.